

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın Anayasa'nın 98, TBMM İçtüzüğü' nün 96. ve 99. Maddeleri uyarınca Hazine ve Maliye Bakanı Lütfi Elvan tarafından yanıtlanmasını arz ederim. 13.01.2021

Dr. İlhami Özcan AYGUN
CHP Tekirdağ Milletvekili

Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifleri, çiftçiyi biçerdöver gibi ezmektedir. Ziraat Bankası, işadamlarına 3 yıl ödemesiz kredi verirken üstelik vadesi gelen borçlarını ödemediklerinde bile ertelemeye giderken, çiftçiyi piyasanın üzerinde borçlandırmaktadır. Ziraat Bankası sübvansiyonlu tarım kredi faiz oranlarını yüzde 9'dan yüzde 17'ye çıkarırken, Tarım Kredi Kooperatiflerinin takipteki alacaklara yüzde 24 faiz uygulaması da dudak uçuklatacak cinstendir. Çiftçi borçları, bankalarda şu anda yüzde 21-24 faizle yapılandırılmaktadır.

2020 yılı Ocak ayı sonunda normal faiz oranı yüzde 14 iken, aynı dönemde çiftçilere yönelik borç erteleme faiz oranı yüzde 18 olarak uygulanmıştır. Çiftçiye yasa gereği düşük faiz uygulanması gerekirken, tam aksine piyasanın üzerinde faiz uygulanmaktadır.

Ziraat Bankası ise 4 Ocak'ta aldığı bir kararla, çiftçiye kullanılan sübvansiyonlu tarımsal kredilerde faiz oranlarını yüzde 9'dan yüzde 17'ye çıkararak 8 puan arttırmıştır. Tarım Kredi Kooperatifleri de hemen faiz oranlarını yüzde 17'ye çıkarmıştır.

Tarım Kredi Kooperatifleri, Ziraat Bankası'nın çiftçilere yönelik tarımsal kredileri "ticari kredi" olarak işleme alması nedeniyle çiftçiden ek faiz alma yoluna gitmektedir. Tarım Kredi Kooperatiflerinin yüzde 12.5 kaynak kullanım ücreti, yüzde 1 bina-bağış fonu, yüzde 1 destekleme fonu adı altında yaptığı icatlar, bu sorundan kaynaklanmaktadır. Tarım Kredi Kooperatiflerinin, kuruluş amacına uygun şekilde çiftçiye düşük faizli kredi vermesi gerekmektedir.

Bu bağlamda;

- 1) Ziraat Bankası sübvansiyonlu tarımsal kredilerin faiz oranlarını 2019 Kasım ayında yüzde 16'dan yüzde 12'ye, 2020 Ocak ayında ise yüzde 12'den

1305 1630 1

yüzde 9'a düşürmüştü. Ancak yeni kararlar bu oranın yüzde 9'dan yüzde 17'ye çıkarılmasının sebebi nedir? Çiftçi borç yapılandırması beklerken, sübvansiyeli tarımsal kredilerin faiz oranlarının 8 puan birden arttırılması çiftçinin üretim maliyetini katlayacaktır. Çiftçiye yönelik bu sert tutumu nasıl açıklıyorsunuz?

- 2) Sayıştay'ın Ziraat Bankası'nın 2019 yılı faaliyetlerine ilişkin hazırlayıp TBMM'ye sunduğu denetim raporunda, Banka'nın Turkcell'in eski patronu Mehmet Emin Karamahmet'in Virgin Adaları'ndaki şirketine 31 Temmuz 2014'te 1 milyon 636 milyon 770 bin 735 ABD Doları tutarındaki krediyi 3 yıl ödemesiz toplam 10 yıl vadeli olarak verdiği belirtilmektedir. Turkcell'in yüzde 13,8 hissesi teminat gösterilerek verildiği iddia edilen krediye yönelik tartışmalar devam etmektedir. Üstelik Varlık Fonu'na geçen Turkcell'in yüzde 13,8'lik hissesi, verilen kredi büyüklüğünde değildir. Özetle, bugüne kadar doğru düzgün bir ödeme yapmayan firmaya adeta "kaymaklı kıyak" yapan Ziraat Bankası'nın alın teri ile çalışan ve Türkiye'nin karnını doyuran çiftçiye neden aslan kesildiğini açıklayabilir misiniz? Batık krediler, çiftçiye yönelik yüksek faizlerle mi kapatılmak istenmektedir?
- 3) Tarım Kredi Kooperatifleri de faiz oranlarını, Ziraat Bankası ile aynı oranda arttırmıştır. Tarım Kredi Kooperatifleri Bölge Birliklerine gönderdiği yeni kararda, "Ortaklara kullandırılan sübvansiyonlu kredilere esas tarımsal faiz oranlarında, faiz oranlarının belirleyicisi konumunda bulunan Ziraat Bankası tarafından değişikliğe gidilmiş olup, 4 Ocak tarihi itibari ile tarımsal cari faiz oranı yüzde 17 olarak belirlenmiştir. Bu oran yalnızca yeni kullandırılacak krediler için geçerli olacaktır" açıklamasını yapmıştır. Çiftçiyi desteklemesi ve düşük faizli kredi vermesi gereken Tarım Kredi Kooperatiflerini asıl amacına döndürecek misiniz? Yoksa Tarım Kredi Kooperatifleri çiftçinin gözünde tefeci gibi davranmaya devam mı edecektir?
- 4) Tarım Kredi Kooperatifleri, Ziraat Bankası ve diğer özel bankalardan tarımsal kredi kullanan çiftçilerin borçlarını yeniden yapılandıracak mısınız? Bu borçların faizini silip anaparayı 5 yıla bölmeyi düşünüyor musunuz?
- 5) Çiftçilere uygulanan borç erteleme faiz oranı neden piyasanın üzerindedir? Doğal afetlerden dolayı borçları ertelenen çiftçilere uygulanan bu yüksek faizler insani midir? Çiftçinin borç çeviremez hale geldiği düşünülürse, bu faiz politikasından vazgeçilecek midir? Takipteki çiftçi kredilerine uygulanan faiz oranı neden normal faiz oranlarından yüksektir?